

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
DUS-II.055.18.2025.CG
Warszawa, 6 czerwca 2025 r.

Dotyczy: petycji w sprawie uznania pracy strażników gminnych za pracę o szczególnym charakterze i objęcia ich ustawą o emeryturach pomostowych

Szanowny Panie Prezesie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w odpowiedzi na petycję z dnia 18 marca br. w ww. sprawie, Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie przedstawia, co następuje.

Kwestie poszerzenia katalogu prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze były omawiane zarówno w trakcie prac Grupy roboczej ds. emerytur pomostowych działającej w ramach Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych RDS jak również prac Grupy roboczej działającej w ramach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dalej: „MRPiPS”) w sprawie niewygasającego charakteru emerytur pomostowych oraz przeglądu grup zaliczonych i pretendujących do wykazu prac o szczególnym charakterze, w których uczestniczyli przedstawiciele partnerów społecznych oraz strona rządowa (wspierana ekspercko przez Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy; dalej „CIOP”).

Strony zgodziły się, że analiza załączników nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych (wykazów prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze) będzie dokonywana pod kątem ich kompletności (w ramach obowiązujących definicji prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 1-3 ustawy o emeryturach pomostowych)). Oznacza to, że ewentualne nowe prace w wykazach prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze mogą się znaleźć tylko wówczas, jeśli określone prace wypełniają definicje prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

W ramach prac tych gremiów analizowano różne postulaty rozszerzenia obowiązujących załączników nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Nie analizowano jednak postulatu rozszerzania zał. nr 2 o prace wykonywane przez strażnika gminnego (miejskiego).

Na posiedzeniu Grupy roboczej ds. emerytur pomostowych w dniu 9 kwietnia 2024 r., zdecydowano, że kwestia poszerzenia katalogów prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze powinna być przedmiotem dalszych prac, ale już na forum Rady Dialogu Społecznego (w ramach podzespołu dedykowanego tematyce emerytur pomostowych).

Dodatkowo Departament informuje, że w związku z pracami ww. grup roboczych w dniu 25 października 2024 r. została przyjęta przez stronę pracowników i stronę pracodawców Rady Dialogu Społecznego uchwała nr 132 w sprawie: podjęcia prac nad nowelizacją ustawy w zakresie emerytur pomostowych. W uchwale tej strona społeczna zwróciła się do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac w celu przygotowania, w uzgodnieniu ze stroną społeczną:

- projektu nowelizacji ustawy w zakresie emerytur pomostowych dla grup zawodowych w sposób określony w uchwale,
- w przypadku konieczności uzupełnienia dokumentacji odnoszącej się do konkretnego rodzaju prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w niniejszym Stanowisku – przedstawienia odpowiednich wytycznych w szczególności przez CIOP i Instytut Medycyny Pracy.

Z uchwały wynika, że istnieje grupa prac, które potencjalnie uznać można za prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o ile zostaną one odpowiednio sprecyzowane lub udzielone zostaną w ich sprawie dodatkowe wyjaśnienia. Dotyczy to prac:

- operatorów kontroli bezpieczeństwa na lotniskach,
- automatyków PKP,
- dróżników przejazdowych,
- inspektorów transportu drogowego,
- operatorów numerów alarmowych.

Treść tej uchwały nie wskazuje zatem, że projekt zmiany ustawy o emeryturach pomostowych powinien obejmować prace wykonywane przez strażnika gminnego (miejskiego). W przekonaniu MRPiPS treść przedmiotowej uchwały ma istotne znaczenie, ponieważ dokonywanie zmian w ustawie o emeryturach pomostowych w zakresie rozszerzenia katalogu prac uprawniających do uzyskania emerytury pomostowej powinno się odbywać w dialogu ze stroną społeczną.

Departament informuje jednakże, że w dniu 28 stycznia 2025 r. wpłynął do wiadomości MRPiPS - skierowany do CIOP - wniosek Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Częstochowie (wraz z załączonym materiałem porównawczym dotyczącym pracy strażników gminnych (miejskich) z pracą wykonywaną przez funkcjonariuszy straży ochrony kolei. Ponadto do MRPiPS wpłynęły dwie petycje, w tym petycja Unii Metropolii Polskich oraz do wiadomości - pismo Związku Miast Polskich (stanowiące załącznik do pisma Departamentu Porządku Publicznego MSWiA), których przedmiotem jest postulat objęcia strażników gminnych (miejskich) system emerytur pomostowych.

W związku z powyższym, Departament pragnie podkreślić, że praca wykonywana przez strażników gminnych (miejskich) będzie przedmiotem merytorycznej analizy (m. in. w oparciu o ww. korespondencję) pod kątem spełniania przez nią kryteriów sformułowanych w art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, którą przeprowadzi CIOP oraz Instytut Medycyny Pracy im. prof. dr med. Jerzego Nofera w Łodzi, z którym MRPiPS nawiązało współpracę w celu realizacji ww. uchwały nr 132 oraz dokonania wstępnej analizy dotyczącej ewentualnej potrzeby skorygowania (ograniczenia lub rozszerzenia) obowiązujących wykazów prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze, przy uwzględnieniu obowiązujących kryteriów definiujących te prace.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Do wiadomości:
Biuro Prezesa Rady Ministrów
Dot.: BPRM.5237.8.1.2025